

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

PHẠM VĂN NINH

NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI 03 XÃ ĐIỂM
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN YÊN SƠN, TỈNH TUYÊN QUANG

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

PHẠM VĂN NINH

NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI 03 XÃ ĐIỂM
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN YÊN SƠN, TỈNH TUYÊN QUANG

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số: 60620116

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: TS. Bùi Đình Hòa

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa sử dụng để bảo vệ luận văn của một học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 25 tháng 11 năm 2015

Tác giả

Phạm Văn Ninh

LỜI CẢM ƠN

Nhân dịp hoàn thành bản luận văn này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn tới Ban Giám Hiệu, Phòng Đào tạo, Ban chủ nhiệm khoa Kinh tế và Phát triển nông thôn Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên nơi tôi được đào tạo để trưởng thành cũng như tạo điều kiện thuận lợi tốt nhất cho tôi hoàn thành nhiệm vụ của mình. Tôi xin cảm ơn các đơn vị sau đây đã giúp đỡ tôi hoàn thành đề tài này.

- Ban lãnh đạo Huyện ủy, Ủy ban nhân dân huyện Yên Sơn, Ủy ban nhân dân 03 xã Hoàng Khai, Mỹ Bằng, Nhữ Hán đã tạo điều kiện cho tôi triển khai đề tài trên địa bàn.

- Trạm Khuyến nông huyện Yên Sơn nơi tôi công tác, đã tạo điều kiện về thời gian và nguồn nhân lực để thực hiện đề tài.

- Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi đã nhận được sự quan tâm, giúp đỡ của đông đảo bà con nhân dân thuộc 03 xã nơi tôi triển khai đề tài.

Để hoàn thành bản luận văn này tôi cũng xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới T.S Bùi Đình Hòa, là người thầy hướng dẫn về khoa học, đã giúp đỡ tôi tận tình và có trách nhiệm trong quá trình nghiên cứu cũng như hoàn thiện bản luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ của các bạn bè, đồng nghiệp trong quá trình xây dựng và thực hiện bản luận văn này.

Nhân dịp này cho phép tôi được bày tỏ sự biết ơn sâu sắc tới gia đình đã tận tình giúp đỡ, động viên khích lệ để tôi vượt qua mọi khó khăn hoàn thành luận văn.

Thái nguyên, ngày 25 tháng 11 năm 2015

Tác giả

Phạm Văn Ninh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC HÌNH	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài	4
1.1.1. Khái niệm về phát triển nông thôn.....	4
1.1.2. Nông thôn mới	4
1.2. Một số kinh nghiệm về xây dựng nông thôn mới	10
1.2.1. Kinh nghiệm xây dựng nông thôn mới từ các nước trên thế giới.....	10
1.2.2. Xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam.....	12
Chương 2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	20
2.1. Đối tượng nghiên cứu và Phạm vi nghiên cứu	20
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	20
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	20
2.1.3. Nội dung nghiên cứu.....	20
2.1.4. Phương pháp nghiên cứu.....	20
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	23
3.1. Đặc điểm của địa bàn nghiên cứu tại 03 xã	23

3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	23
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	29
3.1.3. Thực trạng trước khi thực hiện đề án xây dựng nông thôn mới tại 03 xã Hoàng Khai, Mỹ Bằng, Nhữ Hán.....	32
3.2. Thực trạng xây dựng nông thôn mới tại 03 xã Hoàng Khai, Mỹ Bằng, Nhữ Hán, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	37
3.2.1. Chủ trương chính sách của Đảng và nhà nước về xây dựng nông thôn mới tại huyện Yên Sơn.....	37
3.2.2. Thành lập bộ máy chỉ đạo xây dựng nông thôn mới tại 03 xã.....	40
3.2.3. Xây dựng Đề án xây dựng NTM giai đoạn 2011-2015, định hướng đến năm 2020.....	41
3.2.4. Kết quả thực hiện Đề án xây dựng NTM giai đoạn 2011-2015, định hướng đến năm 2020 tại 03 xã Hoàng khai, Mỹ Bằng, Nhữ Hán.....	42
3.2.5. Kết quả điều tra tại các hộ dân tại 03 xã Hoàng Khai, Mỹ Bằng, Nhữ Hán.....	59
3.2.6. Kết quả điều tra cán bộ chỉ đạo xây dựng NTM tại 03 xã Hoàng Khai, Mỹ Bằng, Nhữ Hán.....	65
3.2.7. Kết quả đạt được từ mô hình xây dựng nông thôn mới tại 03 xã.....	68
3.3. Những thuận lợi và khó khăn trong việc xây dựng nông thôn mới tại 03 xã huyện Yên Sơn.....	72
3.3.1. Thuận lợi.....	72
3.3.2. Khó khăn.....	75
3.4. Giải pháp đẩy mạnh xây dựng nông thôn mới tại 03 xã.....	78
3.4.1. Về môi trường nông thôn: Xây dựng nông thôn gắn với quản lý bảo vệ tài nguyên môi trường.....	78

3.4.2. Về văn hóa và thiết chế văn hóa	80
3.4.3. Về tiêu chí thu nhập và hộ nghèo.....	81
3.4.4. Về vấn đề giao thông, thủy lợi và chợ nông thôn	82
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	84
1. Kết luận	84
2. Kiến nghị.....	85
TÀI LIỆU THAM KHẢO	87
PHỤ LỤC	89

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

BCĐ	: Ban chỉ đạo
CC	: Cơ cấu
CNH	: Công nghiệp hóa
CN-XD	: Công nghiệp xây dựng
CT/CP	: Chi thị Chính phủ
HĐH	: Hiện đại hóa
HTX	: Hợp tác xã
HTX-TTCN	: Hợp tác xã tiêu thủ công nghiệp
KHKT	: Khoa học kỹ thuật
MTQG XDNTM	: Mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới
NN&PTNT	: Nông nghiệp và phát triển nông thôn
NQ/TW	: Nghị quyết trung ương
NTM	: Nông thôn mới
PTNT	: Phát triển nông thôn
SD	: Độ lệch chuẩn
SE	: Sai số chuẩn của số trung bình
TĐTT	: Thể dục thể thao
TĐTTK	: Tốc độ tăng trưởng kinh tế
TM-DV	: Thương mại dịch vụ
TT-BGDĐ	: Thông tư Bộ giáo dục đào tạo
TT-BNNPTNT	: Thông tư bộ Nông nghiệp &PTNT
TT-BXD	: Thông tư Bộ xây dựng
TTCN	: Tiêu thủ công nghiệp
TTr-NN	: Trình nông nghiệp
TW	: Trung ương

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1: Diện tích đất tự nhiên tại 03 xã Hoàng Khai, Mỹ Bằng, Nhữ Hán	26
Bảng 3.2: Số hộ, nhân khẩu, cơ cấu lao động và thành phần dân tộc.....	29
Bảng 3.3: Thực trạng 19 tiêu chí trước khi thực hiện xây dựng NTM tại 03 xã (năm 2011).....	32
Bảng 3.4. Đánh giá mức độ đạt được nhóm tiêu chí về Quy hoạch (Tính đến tháng 12 năm 2014).....	42
Bảng 3.5. Tình hình thực hiện tiêu chí giao thông (Tính đến tháng 12 năm 2014)....	45
Bảng 3.6. Tình hình thực hiện tiêu chí thủy lợi (Tính đến tháng 12 năm 2014) .	47
Bảng 3.7. Tình hình thực hiện tiêu chí về điện nông thôn (Tính đến tháng 12 năm 2014)	48
Bảng 3.8. Tình hình thực hiện tiêu chí về trường học (Tính đến tháng 12 năm 2014)..	49
Bảng 3.9. Tình hình thực hiện tiêu chí cơ sở vật chất văn hóa (Tính đến tháng 12/2014).....	49
Bảng 3.10. Tình hình thực hiện tiêu chí về bưu điện (Tính đến tháng 12 năm 2014) ...	51
Bảng 3.11. Tình hình thực hiện tiêu chí nhà ở dân cư (Tính đến tháng 12/2014).....	52
Bảng 3.12. Tình hình thực hiện tiêu chí về giáo dục (Tính đến tháng 12 năm 2014)....	54
Bảng 3.13. Tình hình thực hiện tiêu chí môi trường (Tính đến tháng 12/2014)..	56
Bảng 3.14. Tình hình thực hiện tiêu chí hệ thống tổ chức chính trị (Tính đến tháng 12/2014).....	57
Bảng 3.15. Hộ điều tra phân theo giới tính chủ hộ	60
Bảng 3.16. Hộ điều tra phân theo nghề nghiệp chính của chủ hộ.....	60
Bảng 3.17. Một số thông tin chung về hộ điều tra	61
Bảng 3.18. Thu nhập nông nghiệp và phi nông nghiệp phân theo xã.....	62
Bảng 3.19. Tham gia lập kế hoạch và xây dựng nông thôn mới.....	63
Bảng 3.20. Tham gia trong các hoạt động phát triển của thôn	63
Bảng 3.21. Kết quả điều tra cán bộ chỉ đạo xây dựng NTM tại 3 xã (n=30).....	65
Bảng 3.22. Sự công bằng trong cộng đồng dân cư nông thôn	71

DANH MỤC HÌNH

Hình 3.1: Biểu đồ cơ cấu đất tại 03 xã Hoàng Khai, Mỹ Bằng, Nhữ Hán.....28